Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі.

СВОБОДА

SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: "Svoboda", 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J. Телефон: BErgen 4-0807, 4-0237. Телеф. УНС: BErgen 4-1016

РІК LX. Ч. 56. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 7-го БЕРЕЗНЯ 1952. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS No. 56. JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, MARCH 7, 1952. VOL. LX.

ТРУМАН ПЕРЕКОНАНИЙ, ЩО ЧЕХИ БУДУТЬ ВІЛЬНІ

Вашингтон. — Приймаючи в Білому Домі делегацію Чехословацької Національної Ради Америки, президент Труман підніс заслуги першого президента Чехословаччини Томи Г. Масарика як визволителя своєї країни і мученичу смерть його сина Яна Масарика, про якого Труман сказав, що він був замордований комуністами в березні 1948., хоч урядово проголошено, що він поповнив самогубство. Коли голова делегації і предсідник ради, Иосип Трінер, подякував президентові за його зусилля для Чехословаччини, Труман відповів: „Знаю, що ваш нарід це волелюбний нарід. Впродовж сторіч, він був під залізною рукою тирана, одначе визволився. Він і тепер у свій час стане вільним народом. Я роблю все можливе, щоб цей час наспів так швидко, як це тільки можливе. Бо наші змагання повинні зміряти до того, щоб широкий світ довідався, що це таке комунізм, а саме, що це найбільша тиранія в світі. Я певний так, як на скільки це можливе знати, що нарід поза залізною заслоною не такий. Це тільки їх володарі спричинюють турботи. Я сказав про це вчора в моїм зверненні, що мало бути вислане поза залізну заслону і я певний, що як там нарід зможе прийти до себе то він зробить те, що зробить Чехословаччина, тобто дістане вільний уряд". — Саме в тому часі, коли президент приймав делегацію американських чехів, наспіли вісті, що комуністичний чеський режим хоче звільнити американського журналиста Вилйема Отиса в заміну за устаткування одної американської залізної фабрики, вартости $17,000,000, одначе департамент стейту це заперечив.

Дітройт в списку критичних робітничих районів

Вашингтон. — Федеральний уряд формально зарахував місто Дітройт і ще три інші міста до таких, що положені в критичних робітничих районах з уваги на безробіття. Це матиме таке значення, що військові й загалом оборонні замовлення будуть іти в першу чергу до підприємств, приміщених в околиці Дітройту, щоб прийти з допомогою безробітним. Директор мобілізації Чарлз Вилсон, заявив, що він постарається за нові контракти для Дітройту так, як і для Вилксбері й Скрентону, у стейті Пенсилванія і для міста Провіденс, у стейті Род Айленд. Комісія, що передумує над розміщенням робіт, зараховує до критичних околиць ще Лоренс і Броктон, у стейті Массачуссетс, Ашвил, у Норт Каролайні, Потсвил, у Пенсилванії й Краб Орчард, в Ілиной.

Ачесон заявляє про очищення урядовця від замітів

Вашингтон. — Секретар стейту Дін Ачесон потвердив, що це він очистив Олівера Едмунда Клоба, урядовця в департаменті стейту, від підозрінь у нельояльності, піднесених проти нього в раді провірки льояльности його департаменту. Рада признала закиди за оправдані, одначе Ачесон самий провірив ці закиди і на цій підставі виправдав урядовця. Клоб зрікся свого становища незабаром і залишив дипломатичну службу, у якій він провів довгі роки.

Знову плянують підвищення оплати на нюйорській підземці

Олбені, Н. Й. — З уваги, що посадник міста Ню Йорку, Вінсент Імпеліттері вимагає від стейту допомоги для втримання фінансів міста в доброму стані, республіканська стейтова влада doраджує створити в Ню Йорку окрему владу для керування перевозовими засобами і дозволити їй піднести ціну їзди підземними залізницями з теперішніх десять центів до дванадцять з половиною. При цій нагоді роблять порівняння з іншими містами і кажуть, що їзда в Ню Йорку найдешевша, що є не на користь місту, яке видає на перевіз одної особи — майже 15 центів. Стейтова влада передбачує підвищення ціни їзди до 15 ц., якщо міська управа не погодиться на створення окремої перевозової влади.

Жінка заробила на кораблях 450,000 долярів

Вашингтон. — Перед сенатською комісією зізнавала пані Ольга Конов, президентка Амерікен Вікінг Корн", і заявила, що вона 1948 року заробила 450,000 долярів, бувши посередничкою між американською то китайською корабельними фірмами. Пані Ольга Конов прибула до Америки 1939 року з Чехословаччини, як Ольга Кроста Рапапорт. 1943 року вийшла заміж за корабельного мільйонера, Магнуса Конова. Підчас свідчення, вона здивувала сенаторів своєю веселою вдачею кажучи, що її розмова з сенаторами, належить до найприємніших подій у її житті.

СТЕЙТОВИЙ СЕНАТ ПРОТИ ВИДАВАННЯ ЮНІЯМ ФОНДІВ НА ПОЛІТИКУ

Олбені, Н. Й. — Вже прочищено шлях для ухвалення стейтовою легіслятурою закону, щоб робітничі юнії не могли нарушувати своїх фондів або збирати спеціяльні фонди серед членів на політичну діяльність. До такої заборони змагає програма Ервіна Травії, складена з трьох законопроєктів, що мають прийти під дискусію в повнім сенаті наступного тижня. Сенатська комісія вже розглянула ці проєкти і їх одобрила. Теперішній стейтовий сенат у своїй більшості республіканський і тому запевнена підтримка цих проєктів в повному сенаті. Одначе провідник бруклинських демократів, Франк Сіннот, заявив, що він голосуватиме за цей закон. Провідник сенатської більшости, Джан Д. Беннет заявив, що він стримає проєкт у сенаті, доки він не буде прийнятий в асамблеї. У сенатській комісії він перейшов одноголосно.

ГАРРИМАН ІНФОРМУЄ КОНГРЕС ПРО НАТО

Адміністратор Акту Взаємної Безпеки, В. Аверел Гарриман, розмовляє у Вашингтоні з головою конгресового комітету закордонних справ, репрезентантом Джеймсом П. Ричардсом, приготовляючись до виступу на закритій сесії того комітету із звітом про наради Організації Північно-Атлантійського ПАКТУ (НАТО) в Лісбоні.

Порто Ріко дістає автономію

Порто Ріко. — В суботу 2 березня відбулося загальне голосування над новою конституцією цієї країни, що належить до Злучених Держав. Виявляється, що значна більшість населення голосувала за конституцію, що вводить стан „камонвелту" тобто країни стоваришеної з Злученими Державами. Такий стан це новість в дотеперішній політичній історії ЗДА. Давніші американські посілості, змагаючи до автономії, добивалися незалежности, як це сталося з Филипинами. Аляска й Гаваї змагають до рівнорядности в Американській Унії і вимагають для себе признання права стейтів. Порто Ріко стає чимось посереднім між стейтом і повною незалежністю і для нього придуманий стан „камонвелту". У конституції цього „камонвелту" сказано, що він буде належати до території ЗДА, одначе в своїх внутрішніх справах буде мати свою автономію. У конституції загарантовані теж права людини так, як в американських конституційних поправках, звісних під назвою „Бил ов Райтс". Кінцеве обчислення голосів виказує 374,418 голосів за таку конституцію, а 82,473 проти. Противні голоси можна розглядати або як протест проти нової конституції, або як змагання до повної незалежности Порто Ріка. Новий „камонвелт" не буде брати участи в загальних виборах ЗДА, одначе буде мати американське судівництво. Порто Ріко було відкрите Колюмбом в 1493 р. і належало до Еспанії 400 років. Після Еспансько-Американської війни в 1898 р. острів став американською посілістю.

Тільки до 10-го березня приймається ашуранси для „фольксдойчів"

Филаделфія. — ЗУАДКомітет отримав телеграфічне повідомлення від голови ДП Комісії у Вашингтоні, Джана В. Гіббонса, що для переселення скитальців, зарахованих до т. зв. „фольксдойчів", ДП Комісія вже має достаточну кількість завірень (ашурансів). Всі завірення, які надходитимуть після 10-го березня, ДП Комісія затримуватиме у Вашингтоні тільки для випадку, якщоб деяка кількість пересланих раніше завірень не була або не могла бути використана. ЗУАДКомітет інформує, що коли б хто з наших громадян бажав ще вислати таке завірення для особи, скваліфікованої як „фольксдойч", повинен зробити це негайно, повідомляючи канцелярію ЗУАДКомітету евентуально телефонічно чи телеграфічно, подаючи при цьому ім'я і прізвище, вік і точну адресу кандидата на переселення з Німеччини.

Українці очолюватимуть національностеві групи в параді льояльности

Ню Йорк. — З Об'єднаного Комітету повідомляють, що в цьому році українська група очолюватиме всі інші національностеві групи у великій традиційній Параді Льояльности, яка в цьому році відбудеться по вулицях Ню Йорку в дні 27-го квітня. Для координації і підготовки української участи в тій параді. в наступну суботу, 15-го березня, відбудеться в приміщенні Демократичного Клюбу при 49 Ст. Маркс Плейс, зібрання представників всіх українських національних організацій метрополітальної округи. Наради почнутся в годині 8-мій ввечорі. Прохається всі організації Метрополії, щоб обов'язково вислали своїх представників. Українською групою в Параді проводитиме в цьому році, як і в попередніх, Володимир Бакад.

До Америки перевезено Музей-Архів УВАН

Минулого місяця, внаслідок довгих старань, за поміччю ЗУАДК-у, до Ню Йорку прибули в кільканадцятьох скринях збірки Музею-Архіву УВАН. Сьогодні це хіба єдиний, ширшого значення архів нашої еміграції, бо всі архіви, що їх вдалося еміграції придбати до 1939 року, згинули під час другої світової війни. Архів УВАН почав збирати визначний знавець цієї справи, проф. В. М., в Авґсбурґу в Німеччині, відразу по закінченні війни й невтомно провадив свою працю у Німеччині, й продовжує її в ЗДА — у Ню Йорку. Архів має багато документів, газет, журналів, книжок, свідлин й ін. матеріялів, з історії нашої еміграції по 2. світовій війні.

Вийшла заміж, втратила платню — жінка Джолсона

Лос Анджелес. — Жінка славного співака Ал Джолсона, що помер минулого року, вийшла заміж і стратила половину місячних грошей в сумі 3,333 долярів. Другу половину діставатиме їхній адоптований трирічний син, Аса. Ал Джолсон в часі війни їздив по всіх частинах світу та співав перед американськими вояками. Востаннє ще виступав перед вояками в Кореї. Він залишив жінці мільйон долярів „Залізного фонду", а адоптованому синові півмільйона — з відсотків від цих грошей вони мали діставати місячні ставки в сумі 3,333 долярів.

ЧЕРЧИЛ ДІСТАВ ДОВІР'Я В СПРАВІ ОЗБРОЄННЯ

Лондон. — Уряд прем'єра Винстона Черчила дістав вчора в Палаті Громад заяву довір'я в справі виконання приготованої свого часу ще лейбуристським урядом і перебраної опісля консерватистами програми озброєння Британії. Довір'я ухвалено великою більшістю голосів, бо 313 голосувало в користь уряду, а 55 проти нього. Інші, включно з очолюваними Аневріном Бівеном лівими лейбуристами, здержались від голосування. Голосування відбулося після коротких, але завзятих дебат, під час яких прем'єр Черчил попередив, що виконання плянованої початково на три роки збройневої програми протягнеться правдоподібно один рік довше і коштуватиме більше ніж передбачуваних початково 13,160,000,000 долярів. Лейбуристська опозиція Бівена початково намагалася намовити цілу партію, щоб її представники виступили проти цілости збройневої програми, яку вони сами приготовили, будучи при владі. Проте очолювана Клементом Атлі партія зайняла виразно позитивне становище щодо програми, як такої, натомість квестіонувала справу довір'я уряду Черчила щодо його спроможностей виконати ту програму. В цій справі 314 голосів було в користь уряду і 219 проти нього. На виконання своєї збройневої програми Британія має приобіцяних — 300,000,000 долярів допомоги з Акту Взаємної Безпеки, але досі вона ще нічого з того не отримала.

Ачесон впевняє, що нема обіцянки вислати нові війська закордон

Вашингтон. — Секретар стейту Дін Ачесон оголосив формальне урядове повідомлення, що, ні президент Труман, ні він самий не дали ніякої обіцянки на конференції з британським прем'єром Винстоном Черчилем, що американські війська будуть вислані закордон. Це, на ділі. тільки потвердження заяви президента Трумана на пресовій конференції 20 лютого про цю саму справу. Інформації Ачесона передані листовно Палаті Репрезентантів у відповідь на її резолюцію, схвалену недавно. Хоч резолюція була схвалена, то вона законно не обов'язує ні президента ні секретаря стейту.

Посилене озброєння СССР

Москва. Найвища законодавча установа СССР, Верховна Рада (Верховний Совєт) зібралася 5 березня в Москві для розгляду державного бюджету. Наради Верховного Совєту притягають до себе увагу цілого світу, бо на підставі їхніх ухвал можна мати поняття про загальне наставлення совєтської політики. Зокрема, з огляду на напружене міжнароднє становище, цікавий пункт про видатки СССР на армію. Бюджет розглядатиметься в присутності найвизначніших „вождів" держави. Звичайно при цьому розгляді буває присутній сам Сталін в оточенні членів Політбюра. Політбюро теж відбуло 5 березня засідання, що схвалило багато проєктів, передавши на розгляд Верховного Совєту лише справу бюджету та підтвердження тимчасових декретів президії Верховного Совєту. На засіданні Політбюро, між іншими, були присутні В. Молотов, Г. Маленков, Л. Берія, К. Ворошилов та Л. Каґанович.

Наради й ухвали Верховного Совєту проходять під знаком посиленої підготовки до війни. Фактично ці ухвали є виконування вимог, що їх висловлено два тижні назад з приводу святкування дня червоної армії. Зібрані, з приводу урочистостів, маршали й генерали підкреслили необхідність посилення оборони держави.

Бюджет СССР минулого року передбачував 96.300.000.-000 рублів (або понад 21 відсоток загального бюджету) на оборону, в той час коли в 1950 р. було видано на оборону на 17 більйонів менше (лише понад 18 відсотків загальних видатків). Теперішні ухвали Верх. Совєту, безперечно, ще піднесуть суму призначену на озброєння, хоч офіційні повідомлення й не охоплюють всіх сум, які в дійсності витрачає СССР на підготовку до війни.

Латімор признає, що американська політика супроти Китаю покривалася з його поглядами

Вашингтон. — Проф. Овен Латімор, якого дальше переслухують в сенатській підкомісії, заявив, що політика адміністрації Трумана у відношенні до Китаю в 1946 р. була подібна до його власної політики і способу думання в тому часі. Одначе він назвав „абсурдом" твердження, наче б він диктував чи впливав на складення такої політики в департаменті стейту чи на іншому місці. Він признав, що його прийняв президент Труман на розмові в Білому Домі 3 липня 1945 року, одначе ці відвідини тривали тільки три мінути. Він теж впевняв, що ніколи не мав впливу на складання політики чи вирішень ген. Джорджа К. Маршала, коли роблено спроби перемир'я між китайськими націоналістами й комуністами.

Річниця „звільнення" Будапешту

З приводу 7 річниці завойовання Будапешту, Тасс повідомляє про вибудування в Мадярщині нового мосту, що має назву: „міст імени Сталіна". Далі оповідається, звичайно, що „працівники Будапешту й увесь мадярський народ висловлюють глибоку подяку Совєтському Союзові, який не тільки звільнив столицю, але й виявив величезну поміч в її відбудові"..."

Польові роботи на Кубані

„Ізвєстія" з 13 ц. м. повідомляють, що на Кубані вже почалися весняні польові роботи, чому сприяє гарна погода. Тихі соняшні дні чергуються з днями теплих дощів. Така погода тримається біля двох тижнів. Колгоспники називають це „лютневим вікном". Тракторист Федор Субботін посіяв перших 40 гектарів пшениці. Усюди підкормлюють озиму пшеницю мінеральними й місцевими погноями.

Газета наводить кілька назв колхозів й прізвища колхозників, з яких видно, як ґрунтовно викорчувано тут місцеве населення й заступлено його росіянами.

ПОЛЬЩА ТАКОЖ ПРОТИ РОЗСЛІДУВАННЯ В СПРАВІ КАТИНСЬКОГО ЗЛОЧИНУ.

Лондон. — Польський уряд у Варшаві підтримує совєтське вияснення, що польських полонених офіцерів помордували німці. У заяві польського посольства є твердження, що праця комісії розгляду цієї справи в Америці, це лише вияв приготування до війни. Польська преса у Варшаві друкує текст російської заяви з 1944 року про Катинь.

АЛІЯНТИ В КОРЕЇ ДОМАГАЮТЬСЯ ВИЯСНЕНЬ В СПРАВІ ПОЛОНЕНИХ

Токіо. — Аліянтські представники на переговорах в Панмунджом в справі перемир'я в Кореї передали вчора комуністичним представникам додатковий список 174 аліянтських вояків, які повинні находитись в комуністичному полоні, домагаючись вияснення їх долі. Це вже четвертий раз — аліянти додатково домагаються вияснень в справі полонених від того часу, коли комуністи передали список цих полонених 18. грудня м. р. На тодішньому списку було 11,559 аліянтських полонених вояків, а додаткові списки збільшили цю кількість до 13,180. В останньому випадку мова про 174 переважно американських вояків, імена яких, як полонених, проголошувано в комуністичному радіо та в листах і при інших пропаґандивних нагодах, але яких нема на списку полонених. Комуністичний представник прийняв список та заповів „уважно розглянути" його" хоча не дав жадної конкретної відповіді. Передача нового списку полонених була єдиною подією на вчорашній конференції. В інших справах продовжувалася „безвиглядна мертва точка", бо ані аліянти ані комуністи не виявили бажання відступати від своїх теперішніх домагань.

Аліянти і комуністи випробовують фронт в Кореї

Токіо. — Аліянтські і комуністичні війська в горах на східній кілянці корейського фронту „випробовували" його силу в місцевих атаках і тільки могли переконатися, що цей фронт держиться міцно. Виявляється, що від минулої осені обі сторони закріпили свої природні гірські фортифікації ще сильною розбудовою системи бункрів та інших укріплень, що їх важко було б проломити без більших жертв. На інших ділянках фронту приходило тільки до звичайної активности патрульних відділів та припадкової перестрілки між ними. З новою силою продовжувалися повітряні бої, при чому аліянти збили п'ять ворожих літаків, а один правдоподібно збили. Всі яліянтські літаки повернулись на свої бази. Важкі аліянтські бомбардувальники продовжували стратегічне бомбардування ворожого запілля, перериваючи залізничі та інші комунікаційні получення.

Совєти домагаються заборони „воєнної пропаґанди"

Об'єднані Нації. Н.Й. — Совєтський предсставник в групі 12 пресових експертів, які з рамени Об'єднаних Націй приготовляють міжнародний кодекс журналістичної етики та свободи преси, запропонував вчора встановити стандарт, який зобов'язував би редакторів поборювати воєнну пропаґанду, демаскувати фашизм і підтримувати приязні стосунки між націями. Проти совєтських пропозицій негайно виступили американські та інші представники, добачуючи в совєтській пропозиції цілком фальшиву інтерпретацію редактора і журналіста. Ці звання Совєти ідентифікують з пропаґандистами, тоді коли на Заході завданням редактора є інфозмувати і вияснювати, базуючись на фактах і правді. Під час дебат совєтський представник накидувався на американську пресу, — мовляв, вона допомагає відроджувати ідеї фашизму і націзму.

Побили протестантського духовника в Еспанії

Мадрид. — Група католицької молоді вломилася минулого понеділка до протестантської каплиці в Севіллі, побила протестантського священника та намагалася спалити біблію і молитовні книжки. Під час нападу пастор церкви, д-р Сантос Моліна, — переводив пробу хлоп'ячого і дівочого хору. Молоді напасники, деякі з яких демонстративно носили відзнаки своїх релігійних організацій, розбили двері до каплиці та з окликами „геть з протестантством" кинулись на пастора. Стверджується, що напад виконали самі місцеві фанатики, без будь-якої заохоти або відома світських чи духовних властей. В Еспанії є коло 20 тисяч протестантів, з того коло 6,000 в Севіллі. Хоча католицька релігія визнана в Еспанії за державну і має спеціяльну охорону держави, проте в „хартії прав еспанського народу" з 1945 р. запевняється повну свободу теж визнавцям інших вірувань.

З.Д.А. передбачає обмеження совєтських дипльоматів

Париж. — Державний Департамент задумує незадовго накласти обмеження на порушування дипльоматів СССР та сателітських країн у Вашинґтоні. Це мала б бути відповідь на обмеження, які дізнають представники країн Заходу в столицях за залізною заслоною. Про це виразно висловився у своїй промові перед англо-американським об'єднанням преси Г. Перкінс, асистент державного секретаріяту для Європи. Г. Перкінс керує нарадами керівників американських дипльоматичних місій в підсовєтській східній Європі, які з'їхались до Парижу, щоб обговорити напрямні теперішньої американської політики.

ГРЕКИ ВІТАЮТЬ ГЕН. АЙЗЕНГАВЕРА

Атени. — Населення Сальонік і грецької столиці влаштувало вчора ентузіястичне прийняття головному командантові аліянтських збройних сил в Европі, ген. Двайтові Айзенгаверові, що приїхав туди на відвідини з Туреччини. В Атенах вітали ген. Айзенгавера на аеродромі найвищі представники уряду, з заступником прем'єра Софоклем Венізельосом на чолі. Представникам преси ген. Айзенгавер вияснив, що ціллю його відвідин в Туреччині і Греції є обмін думок з військовими штабами тих нових членів Північно-Атлантійського Пакту та з одного боку познайомитися з їхніми проблемами, як з другого познайомити їх із своїми. Негайно після приїзду ген. Айзенгавер відбув наради з прем'єром Плястірасом та з представниками грецької армії, фльоти і авіяції. Сьогодні ген. Айзенгавер та члени його штабу будуть гостями грецького короля Павла. Виїжджаючи з Туреччини, ген. Айзенгавер не скривав свого вдоволення з військової сили тої країни.

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75
В Джерзі Сіті і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	$ 6.50	Six months	$ 6.50
На три місяці	$ 3.50	Three months	$ 3.50

За кожну зміну адреси платиться 10 центів

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ГОЛОВНА ЗБРОЯ

Секретар стейту, Дін Ачесон, заявив у своїй промові на палубі корабля „Курієр", що „кампанія правди є сьогодні головною частиною нашої закордонної політики". Ця його заява була вступом до головної промови, яку виголосив президент Труман, а яка була посланням надії й миру для цілого світу, а в першу чергу для тих народів, що мучаться під комуністичними режимами, зокрема в Росії та Китаю. Цю промову передано 45 мовами. Вже з цього можна заключати, яку велику вагу прикладає уряд до цеї акції, про яку згадав Ачесон, а яку започаткував президент Труман.

Виходило б, що тепер „Голос Америки" буде куди сильніший не тільки щодо нового способу передач, але також і щодо змісту. Інакше й не повинно бути, коли хочемо реагувати на совєтські брехні правдою. Якщо не було б ще й тепер гострішого змісту і справжньої надії на визволення тих, що в совєтській неволі, то шкода було б теж і нових заходів уряду. Так думаємо і про цю „головну зброю", про яку тепер заговорили президент Труман та секретар стейту Ачесон.

Добре сталося, що маємо вже нові засоби, щоб перемогти 1,250 станцій, які на приказ Кремля, намагаються заглушити американські радіопередачі. Треба тільки вітати успіх в цій справі. Заява президента Трумана про традиційне приязне відношення Америки до народів під комуністичними режимами, зокрема в Совєтському Союзі й червоному Китаю, матиме своє значення. Пропаґанда, ціллю якої є боротьба з комуністичною „пропаґандою невільництва", яка, як це підкреслив през. Труман, не рахує на армії, фльоти і літаки, а радше на правду, своє зробить. Поневоленим народам буде цілком певно радісно почути, що остаточна перемога може настати щойно тоді, як правда переможе і принесе усім народам волю. Також добре, що репрезентант найсильнішої нації в світі заявив, що безбожний, тоталітарний комунізм ширить страх і ненависть і під'юджує нарід проти народу та що народи під комуністичними режимами терплять від переслідування і поневолення. Тільки побажати б, що все це дісталось до народів у совєтській сфері впливів.

Проте, не зважаючи на велику вагу апелю американського президента до народів в неволі, апелю, який не тільки що поминає правителів тих народів але їх ще гостро критикує за неправду і терор, у якому вони держать ці народи, є ще в цьому зверненні й таке, про що краще було б і не згадувати. Розуміємо під тим натяк на те, що можна було б і з комуністичними диктаторами зговоритись у справі миру, коли б вони занехали свою „безглузду політику", свою аґресивність. Бо припустім, що так сталося, що Кремль „помудрів" і перестав хвилево нападати, в власному імені, чи при допомозі своїх сателітів. Яка була б з цього потіха для соток мільйонів ним поневолених народів? Вони ж навіть економічно не відчули б ніякої полегші, бо Кремль все одно не припинив би зброєння.

Американська „кампанія правди" мусить не тільки говорити про народи в комуністичній неволі, але одночасно давати їм надію на визволення з неї. Що вони в неволі, це народи самі добре знають і як би вони могли, то певно вже давно були б скинули з себе комуністичне ярмо. Видно, що вони не в силі цього зробити і тут треба їм порадити і допомогти. Президентові важко було на ту тему говорити. Це розуміємо. Але без цього не обійдеться, хтось мусить це сказати, якщо американська „кампанія правди" має бути успішною і вартою того, щоб поневолені життям своїм платили, щоб її тільки почути.

ЗАПЕКЛИЙ ЗРАДНИК

В четвертому розділі своїх споминів, що тепер друкуються в „Сетордей Івнінґ Повст", колишній курієр комуністичної шпигунської сітки в ЗДА, Ґвитекер Чемберс, розказує як він порвав з комунізмом, як почав остерігати безуспішно американський уряд та през. Ф. Д. Рузвелта про небезпеку комунізму і його підривну роботу в ЗДА та передає розмову між ним і головним доставцем урядових таємниць для совєтських аґентів, засудженим недавно А. Гіссом.

Перед нашими очима розкривається на сторінках журналу не тільки особиста трагедія автора споминів (В. Чемберса), але і його найближчого співробітника А. Гісса, та що найважніше — трагедія Америки, що щиро вірила в дружбу совєтського союзника.

Алджер Гісс, один із впливових урядовців департаменту стейту, молодий дипломат, учасник конференції в Ялті, був заприсяженим комуністом і головним доставцем американських урядових таємниць. Гісс, щодня приносив додому з свого бюра у Вашинґтоні, таємні документи, що їх відбирав у нього В. Чемберс, який віз їх до Балтімор, передавав до фото-лябораторії у Вашинґтоні, де їх перефотографовували і цієї самої ночі віддавали Гіссові, щоб цей міг покласти ці таємні документи на давнє місце наступного ранку. Відфотографовані документи Чемберс віз до Ню Йорку і віддавав їх до рук совєтського аґента, полк. Бикова, що ніколи не був вдоволений з доставлених документів і щоразу вимагав нового та важливішого матеріялу.

Це все ділялося в 1938 році, коли в квітні Чемберс остаточно постановив порвати зв'язки з комунізмом.

Рішившись на це, Чемберс постановив розкрити шпигунську совєтську сітку. Але урядові кола Америки, включно з през. Ф. Д. Рузвелтом, не повірили йому. Тоді Чемберс почав переконувати своїх кол. співробітників, що робота, яку вони виконують — це зрада Америки. З цією ціллю він відвідав в грудні 1938 року Алджера Гісса, щоб і його, як одного з найважніших доставців урядових таємниць для шпигунської сітки, намовити порвати зв'язки з комунізмом та совєтськими шпигунами.

Зустріч відбулася в незвичайно дружній атмосфері. Після вечері Гісс звернувши розмову на тему втечі Чемберса від комунізму, порадив йому покаятись і помиритись з партією та керівниками шпигунської совєтської сітки. Тоді, в присутності дружини Гісса, Чемберс почав переконувати його, що і він повинен порвати всі зв'язки з комунізмом, а не радити йому миритися з ворогами Америки і людства. Чемберс почав довгу переконливу промову про політичні помилки СССР і комунізму, про безупинні вбивства, що їх доконує Москва, про голодову смерть тисячів українських селян, про безупинні чистки, зраду німецької комуністичної партії, зраду еспанського республіканського уряду і т. д.

Чимберсові не вдалося переконати Гісса і Гісс тільки заперечуюче похитав головою.

Гісс до 1948 року займав поважні урядові становища і виконував свою роботу. В 1948 році справа Гісса стала голосною, після чого слідував суд і присуд. 10 років після того, як Гісс почув арґументи Чемберса, включно із злочинно зорганізованим штучним голодом в Україні, покарала його рука справедливости. Та шкоду, що її наніс Гісс Америці і світові, ніяка кара не саправить.

М. В. Дольницький.

А. Луцьків

СССР—ПОЛІЦІЙНА ДЕРЖАВА

Давні деспотичні традиції московської державности й тепер незмінно вживаються в СССР та допомагають Сталінові. Коли в самі найгірші часи історії Західньої Европи, ми все ж там находимо певну повагу до людської особи, спочуття до її волі та незалежности, а особливо значні симпатії до таланів та геніїв, то в СССР цей принцип життя вільних людей безоглядно відкидається. Цариця Катерина II. засудила до смертної кари за волелюбство О. М. Радіщева, потім замінила вирок смерти засланням в Сибір; Шевченка цар Микола I. зіслав до пустелі салдатом, без права малювати й писати, коли в той же саме час в Европі цілком вільно писали свої праці К. Маркс та Ф. Енґельс. Їм не голили чубів і не примушували до салдатської служби та не зсилали до країн, де людина не може вижити.

В боротьбі проти народного розуміння політичної правди, як вияву людяности, в СССР досягнено не мало успіхів і при цім же заховано від світу багато великих злочинів. Власне і більшість опозиціонерів та ухильників в верхніх колах партії та уряду СССР також згинули тому, що не погодились вирвати в собі рештки властивостей людяности та стали не відповідними для провідних постів сталінської реакції. Дух нового партійного та урядового переусвідомлення не був доступний для них, і вони, не скориставшись „раєм" сталінського свавілля, безчисельними орденами і званням героїв праці, сконали в комуністичному безчесті, залишаючи по собі в пам'яті підсовєтських людей тільки сліди їхнього духу непокори.

По винищенні опозицій та ухилів, „вождь" і правляча каста, закріпившись на досягненому, відкидають будь які спроби реформи завойованого і намагаються за всяку ціну зберегти своє панівне становище. З ненавистю відкидаючи обєктивні політичні істини людяности. Сталін весь час підшукує твореній ним тиранії захист від можливих виступів проти його неподільної влади та проповідує відповідні цьому власні „істини" та „справедливість". І хоч в цей час він уже оточений тільки підібраними на його смак політбюром, міністрами та поліцаями, все ж ще й тепер невпинно виявляє незадоволення з міцности своєї імперії, тобто з недостатности розгортання поліційного терору, безправ'я та пропаґандивного обману.

Свої міцні зв'язки" з народами Сталін побудував виключно на шпигунах і підслухувачах, це його штучно продовжені вуха та очі. Кола співробітників політичної поліції настільки чисельні, що за запевненнями її керівників, кожний третій мешканець СССР збирає відомості для неї.

СССР — це найудосконаленіша поліційна держава в світі, з найпослідовнішими поліційними законами, традиціями і звичаями, в якій всіх всюди пильнує поліція, на чолі якої стоїть „вождь". Це країна всеохоплюючої поліційної контролі і всіх проймаючого страху, де кожний мешканець весь час боїться повсюди наявного багатоповерхового шпигунства і найудосконаленішого несподіваного доносу. В СССР звичайні люди говорять тихо, а більшість з них, навіть, пошепки.

Про що там лише не забороняється говорити? Хіба що лише про кохання та його різноманітні форми підсовєтського спотворення. Себто про те, про що в усьому світі за давніми звичаями людської пристійности установлено говорити найтихіше.

В умовах удосконаленого поліційного правління в СССР поспішно формуються багаточисельні кадри сталінської поліції. Тип поліцая сталінця — це своєрідна новина; він перебуває в безупинному розвитку, а тому ще й до сьогодні не має свого цілком викінченого окреслення. В його діях та поведінці відбуваються різні зміни. Та й тепер поки що нікому невідомо до яких справ в близькому майбутньому його пошле „кремлівський геній", і як він там себе виявить. Одно вже лишається цілком установленим, що цей поліцай — це найширше упривілейований, найліпше уніформований, і найбільше здеґенерований слуга Сталіна.

Кому тільки хоч один день доводилось побувати на теренах СССР, той неминуче мусів мати з ним зустріч. На службовій уніформі він носить темночервоні відзнаки і, цілком певно, що більш відповідного кольору для нього й підібрати не можна. Темно червоні плями відзнак на його одязі здаються кожному рештками згустків присохлої крови, безмірно багатьох, закатованих ним жертв. Для Сталіна він найсвідоміший і найвірніший громадянин СССР, а для пригноблених народів — кат. Для Сталіна він найзразковіший демократ, передовик комуністичного будівництва, а підсовєтські народи зовуть його за старою назвою тричі проклятим убивцем.

Він ходить повільно, в більшості намагається не дивитись людям прямо в очі, бо вони йому завжди нагадують хвилюючі погляди багатьох катованих чи замордованих ним, а через це так почуває себе в більшій рівновазі. Він звик завжди дивитись на людей лише поглядом обвинувателя та караючого, без тіни співчуття, а тому зручніше, тих, на кого ще не заведено справи чи не подано доносу, поки що не проглядати поглядом допиту. Зате завжди прямо дивиться зі злим блиском в очах на всіх обвинувачених, коли на допитах завдає їм пекельних мук.

Його „фах" не вимагає значної попередньої теоретичної підготовки, і йому цілком вистачає для повного поліційного вдосконалення збірника „МВД — недрімаючий меч пролетарської революції" та „Питань ленінізму" Сталіна. Знання цих двох книжок цілком забезпечує йому „теоретичну підготовку", бо для нього завжди головним залишається практична натренованість. Найбільше вправляється він при арештах та на допитах в побоях ногами, кулаками і чим попало до рук. Цей поліцай не має звички довго і спокійно допитувати обвинуваченого, він більш радо б'є, калічить та в перервах між цим з садистичною пристрастю вигукує тисячі страшних погроз, бо так ліпше йому виявляти свою „сильну волю". Йому також радиться як найбільше брутально лаятись, бо це теж, за сталінським звичаєм, дуже добре „гартує" поліційний характер. Ходить він переважно в гуртах, бо убивцям і злочинцям ходити по-одинці якось незручно а іноді, навіть, і боязко.

Найважливішу „роботу" сталінський поліцай виконує ночами, бо для нього це найвідповідніша година, всіх, кого потрібно, досить добре видно, щоб чи затримати чи побити, та й його не так ясно помітно поліційним жертвам під час „службової діяльности". Темнота ночі для нього найприємніша. В пізній нічний час, як йому дасться, не так голосно чути стук міцних поліційних чобіт, його ударів і жахливих криків ним катованих. Спить він, побільшості, в день, переважно до обіду, так як Сталін і як всі значніші злочинці. Вірить лише в „творчу силу" насилля та примусу і впевнений, що ось, ось незабаром там,

(Закінчення на стор. 3.)

В. І-с.

Чи справді тільки большевики?

Росіяни намагаються довести американцям, що тільки большевики розпалюють своєю пропаґандою ненависть до Америки та американців, а що росіяни — некомуністи завжди шанували й люблять американський народ.

Таке твердження якось протирічить наведеному нижче документу, — ще з часів царської Росії. В українській мові він звучить:

„До Волинського народу.

Не переселяйтеся до Америки!!

Священики, серед пастви яких є переселенці, прочитають це звернення в храмі, коли збереться багато народу.

А. А.

Тепер часто чуєш, що цей чи той селянин виїхав на заробітки в Америку або навіть цілком переселився туди. Кожний раз болить душа моя, коли я чую такі відомості. Ви, прості люди, не знаєте, що то за країна Америка! Вона далеко гірша Туреччини. Турки, хоч не люблять християн і мають богопротивний закон, але все ж вірують своєму Богові і бояться Його. А в Америці для великої більшости людей Бога нема. У них замість Бога їх власне черево, як сказав Апостол. Щоправда, більша частина жителів Америки, чи Сполучених Штатів, належать до якоїбудь віри — католицької, чи лютеранської, англіканської, іудейської, чи якої іншої, але мало хто із них чомунебудь вірить, — лише грошам. Гроші там замість віри: всі тільки про одне дбають, щоб розжитися і потім говорять богозневажливі слова, як невіруючі євреї при Ісаії пророці: „будемо їсти й пити, бо завтра помремо" (Іс. 22., 13.). Не поселяйтеся, брати, серед безбожників, щоб не втратити того, що є найдорожче для людини, себто віри й надії на спасення. Можливо скажете: „ми не станемо такими, як інші американці, а останемо православними русскими людьми, якими залишилися й наші земляки, що переселилися туди! „Легко так говорити, але трудно виконати. Слухайте, що написано в Святій Біблії: „хто дотикається до смоли, той очорниться, і хто входить в товариство з гордим, стане йому подібним. Яке товариство у горщика з казаном? Цей штовхне його й він розіб'ється" (Сір. 13., 1. 3.).

У тому товаристві, де всі забули про спасення душі, а полюбили нинішній вік, б'ються тільки за неправедним багацтвом, дуже трудно зберегти страх Божий і любов до добра." Ще не вирвуть св. віри із свого серця ті, яких дитинство пройшло на святій Русі, але вони повернуться додому уже не попередніми христовими овечками, а козлищами, сердитими й облудними. Але, якщо вони лишаться на все життя у тій нечестивій безбожній країні, то діти їх будуть уже у всьому подібними іншим американцям. Святі для нас слова: Господь Ісус Христос, Пресвята Богородиця, Святий Миколай Чудотворець, град Божий Ієрусалим, Святий Афон, Чудотворна Лавра Почаєвська або Києво-Печерська — все це для них будуть чужими словами, як для німця чи француза. Ви зітхаєте зі слізьми і падаєте ниць, коли священик читає: „Дух же цілому дрія, і смиреномудрія, терпіння і любови даруй мені, рабові Твому", а вони, почувши оцю молитву, — скажуть: „ну, нам всього цього й даром не треба, а дайте нам добрих сигар, рому та ковбаси, а найголовніше золота серебра і золова!"

Вам боляче буває бачити дітей своїх немічними, або голодними, або битими. Але ще гірше побачити їх безбожниками, що стратили сумління, злодіями. А такими вони будуть, якщо народяться в Америці і з дитинства почнуть наподоблюватись тамтешнім мешканцям. Не поселяйтеся, брати, в Америці і не їздіть туди. Краще прожити все життя в бідності, ніж придбати багацтво, а втратити свою душу та наплодити безбожних дітей. „Ліпше вмерти бездітним", так написане у св. Біблії: „ніж мати дітей нечестивих" (Сір. 16, 26.). Не переселяйтеся, брати, у країну нечестія, ганяючись за марним багацтвом. Пам'ятайте Христів глагол: „Яка користь чоловіку, що ввесь світ придбає, а душу свою занапастить? або що дасть чоловік на заміну своєї душі?" (Мтф. 16, 26.). Переселяйтеся у нашу православну Сибір, на Амур, в Туркестан, на Приуралля: там православіє, там пильність у спасінні душі, там держава нашого любого Царя, там святі церкви, там не забудете Бога і святої євангелії"

Архиєпископ Антоній."

Звернення це було видруковане в „Додаток до Почаєвського листка" за 1908 р., ч. 21-22.

Вважаємо, що коментарі до цієї відозви зайві. Вона виголошувалася по всіх церквах Волині, її вислухали коло 4 мільйонів чоловік, себто більше, ніж кожна Прибалтійська держава!

І цю пропаґанду провадив ще у році 1908 не якийсь молодий ленінець-комуніст, а статечний, один з найвидатніших церковних достойників, архієпископ Антоній Храповицький. Це була впливова особа в Росії перед революцією. Пізніше він був митрополитом, а на еміґрації головою російської православної Церкви „за рубежом" у Карловцях. Цей російський митрополит провадив завзяту боротьбу проти української автокефальної церкви.

Лев Шанковський

ПРАВДА ПРО ЖИДІВСЬКІ ПОГРОМИ

5)

Але на українське конто записується погроми, які виконали денікінські війська, як напр. у Погребищі, на Київщині, записується погроми виконані большевицькими мародерами, а то вигадується погроми, яких не було ніколи, як напр. приписується погроми I. Кінній бригаді УГА, в якій я мав честь служити. У нашій бригаді були старшини жиди: хор. Бехер, хор. Зюсман, чи й вони робили ці погроми? Українська Галицька Армія, в якій служило багато жидів, а, що більше, були цілі жидівські батальйони, не брала участи в ані однім погромі, чи антижидівськім ексцесі. Ще живе багато учасників УГА, що були в Україні 1919-1920 рр. й пам'ятають, які відносини були між частинами УГА, а жидівським населенням окремих містечок, в яких стаціонували частини УГА. Кілька погромів за часів Директорії були відірваним явищем і якщо ми добре пізнали большевицькі методи, то не можемо виключити підозріння, що цей погром стався з провокації большевиків з метою скомпромітувати визвольні змагання тих часів.

Співпрацюючи в „Літературно-Науковому Віснику", у „Вестнику Казачьих Войск", в „Кіевской Старине" та в „Записках Наукового Товариства ім. Шевченка", у галицькій „Волі", у петербурзькій „Вільній Україні", в „Раді" та в „Слові", в київській „Україні", врешті ставши редактором журналу „Украинская Жизнь" в Москві (1912-1917 рр.), сл. пам. Головний Отаман Симон Петлюра не помістив ані одного рядка в численних свої статтях, в яких проявився б якийнебудь антисемітизм, чи яканебудь інша національна нетерпимість, чи виключність. Навпаки, він поважно причинився до українського перекладу „Євреїв" Чирікова, даючи до нього видання велику передмову.

Щоб мати справді „чистий стіл" з жидами, ми дозволимо собі запитати, чому жидівська сторона багато крику робить з причини уявного українського антисемітизму, а цілком промовчує вияви російського, існуючого й дійсного, атисемітизму.

Антисемітизм — це явище в Росії історичне, воно не закінчилось з розвалом царської Росії, але продовжується і по сьогоднішній день. Відколи росіяни зустрілись з жидівським питанням, занимаючи город Полоцьк у Білорусі, в 1563 році, (Polotzki, alias Pleskj, (Lituaniae oppidum, quod sedecim miliaribus a desertis situm est) "і росіяни Івана Грізного дали місцевим жидам вибір: або вихреститись, або згинути (Згідно зі старими хроніками („Memorabilis et perinde stupenda de crudeli Moscovitarum Expeditione naratio") знищено тоді 20,000 жидів, четвертуючи їх, або топлячи в Двині — російські режими не знали іншої розв'язки жидівського питання, як більші, або менші погроми. Говорити про жидівські погроми в царській Росії було б вломлюванням у відкриті двері.

Якщо йде про большевицький режим, то думаємо, що він від самого початку продовжує антисемітську політику в роді закону, за яким антисемітизм і його прояви ніби суворо караються в СССР. Покриваючись привабливими гаслами про „дружбу національностей", про „розв'язку" національного питання, про „каральність" за прояви антисемітизму, за саме вживання слова „жид", совєти зуміли відвернути увагу цілого світу, і всього, розсипаного в діяспорі, жидівського народу, від справжньої суті свого антисемітизму. Тільки в останній час, коли вже прийшло до виконаня останньої фази нищення решток жидівства в СССР, жиди почали звертати увагу на дійсний стан.

Окремі фази антисемітської політики в СССР проявлялись так: (1) Знищення жидівського капіталістичного елементу — купців, промисловців, фінасістів. Поскільки таке знищення йшло впарі з нищенням капіталістичних елементів інших національностей, ніхто не звернув на це жадної уваги. (2) Знищення сіоністичного руху в СССР впарі зі знищенням усіх небольшевицьких партій. Зокрема переслідувано сіоністів, як політичний хребет новітнього жидівства. Провідників й активістів сіоністичного руху ліквідовано фізично, але й на ці об'яви політичного переслідування жидів у СССР ніхто не звернув уваги, поскільки небольшевицькі партії й рухи інших народів були піддані подібній ліквідації. (3) Знищення жидівської релігії. Відриваючи молодь від тисячелітніх традицій кинуто її на поталу денаціоналізації й асиміляції. (4) Жидам заборонено їх мову, накидуючи їм силою німецький „жарґон". Відбираючи жидам еврейську мову, позбавленао їх усякого зв'язку з жидівським відродженням, що завершилось в створенні новітньої, жидівської держави — Ізраелю. Накинення „жарґону", як обов'язкової мови для жидів у СССР, мало на меті дальшу асиміляцію жидів, бо кожний інтеліґентний жид, маючи до вибору російську мову й невироблений „жарґон" вибирав „культурну" російську мову й ставав духово росіянином.

За цими, прийшли заходи, що мають на меті вже фізичне нищення жидів. Щоб це не викликало враження серед громадян, жидів раніше висовували на різні непопулярні пости, як Че-Ка, ГПУ, НКВД, як двигунів колективізації й розкуркулювання, та як урядовців у партійному, торговельному і фінансовому апаратах, отже вони всюди там, де ненависть гноблених мас могла звернутись проти жидів, як безпосередніх виконавців анти-народньої політики режиму. Цим шляхом режим відвертав увагу від своїх дій, а звертав увагу на жидів, як джерело всього лиха.

Першою хвилею великої чистки жидів у СССР була чистка троцькістів і бухаринців. Тоді, в СССР, фізично ліквідовано велику кількість жидів, включаючи й тих на найвищих постах. Пізніше жидів — німецьких комуністів видано Гітлерові в час медових місяців нацистсько - совєтської дружби 1939-1941 рр. Очевидно місяці дружби Сталіна з Гітлером — це місяці посилення чистки жидів у СССР.

Сьогодні, ми є свідками другої хвилі антисемітського здвигу в СССР. Тепер переслідується жидів за „космополітизм", або за вислугування „кривавим босам з Вол-стріту".

Жиди зникають в цілому СССР масово й ніхто не знає про їх долю, чи їх депортовано, чи просто зліквідовано. Бібліотекар Конґресової бібліотеки Колішер подає в одній зі статтей, що зі Львова зникнули всі жиди в кількості 30,000 осіб, що врятувались від гітлерівського жидовбивтства й рішили залишитись на постійно в СССР. Про подробиці інших жидовбивчих практик у СССР можна хіба догадуватись через порівнання їх з большевицькими народовбивчими практиками у відношенні до інших народів СССР.

Ось баланс українсько-жидівських і російсько-жидівських відносин за недавні роки. Ми не сумніваємось, що жидівським політикам і публіцистам добре відомі є повищі факти. Одначе, жидівська сторона свідомо промовчує ці факти. Чи не тому, що жидівські політики знова поставили на російського коня?

Ми не входимо в те, чи жидівська ставка на „демократичну" російську імперію є ставкою на фальшивого коня, чи ні. Це справа самих жидів і їх дійсних, чи здогадних інтересів. Ми можемо тільки висловити сумнів, чи жидівська допомога може врятувати російську імперію. Нам здається, що процес дезінтеграції російської імперії гряде стомилевими кроками і що немає такої сили, щоб могла цей процес відхилити.

Якщо не ми тепер, то майбутня самостійна Україна цілком певно осягне „чистий стіл" з жидівською державою — Ізраїлем і жидівським народом в Україні і у всьому світі, бо це, перш за все, випливає з добре зрозумілих інтересів української держави й української нації.

І коли це станеться, ми можемо бути свідками цікавого факту: казки про український антисемітизм" припиняться і будуть відложені на склад. Навпаки, появляться статті й нариси, що підтримуватимуть тези й факти, що їх наводимо у цій статті.

Потреба „чистого стола" перестане бути виключно нашою потребою, а стане потребою всіх цих, що для них стабілізація відносин у схід. Европі й північній Азії стане основною вимогою кращого майбутнього. Отже й вимогою жидівської політики.

(Закінчення).

С. Демидчук

ГРОМАДСЬКІ ЗАВДАННЯ НОВОЇ ЕМІГРАЦІЇ

Перші українські еміґранти, прибуваючи з европейської скитальщини до Америки, не мало дивувалися, що американці українського роду не мають в цій країні такого впливу на хід загальних подій, якого вони собі бажали б, або якого надіялись. Читаючи в Европі українські газети з Америки, вони думали, що український загал в Злучених Державах це чинник, з яким рахуються уряд і американське громадянство. Це пізнати було з вимог які нові іміґранти ставили до громадян української спільноти в Америці.

Та не найшовши сподіваного, багато з нових американців українського роду почали швидко резиґнувати з вищих духових аспірацій, зживатись з обставинами, живучи тим, що несе хвиля, мріючи про поворот на „ясні зорі, на тихі води". Вони не дуже то інтересуються американськими громадськими справами, не захоплюються осягами давніх українських іміґрантів, створюючи додаткове українське ґетто, окремо від ґетта старшого покоління. Вони навіть не думають „американізуватися" у страсі, щоб не „винародовитися" і тільки освоюються з існуючими відносинами, не беручи до уваги, що й вони мають певні обов'язки відносно нової країни.

Такі явища не теперішні. Вони існували давніше, серед нас і серед усіх інших іміґрантських груп. Одначе це не значить, що воно так мусить бути.

Американський уряд почав реєструвати нових іміґрантів від 1820 р. Вони прибували до нової країни меншими або більшими гуртами, відповідно до обставин в Америці чи в інхіх країнах. Коли в Америці була біда, тоді мало нових людей приїздило сюди. Коли в ріднім краю була нужда, то звідти виїздили еміґранти великим числом, щоб у Новому Світі шукати щастя. За обрахунками проф. Едварда Росса, поміщеними в „Записках Американської Академії Політичних Наук" за липень 1901 р., упродовж сторіччя приїхало до Америки з Европи 33,000,000 людей, одначе Европа не відчула недостачі населення, бо в тому часі там населення зросло на 280,000,000. Це вказує, що нові американці, хоч і мріяли про поворот на рідну землю, не мали вже місця в своїй батьківщині і залишалися в Новім Світі раз на завжди. Тут творили вони своє життя, розвиваючи одночасно своєю працею народне багатство й особистий добробут.

Тому, що серед нових іміґрантів були люди з новими ідеями, то з часом ці ідеї причинялися до суспільних перемін. Історики іміґраційного руху стверджують, що революційні ідеї, привезені втікачами з країн, в яких вони не мали нагоди розвинути свої таланти, багато причинилися до створення специфічно американського робітничого руху й до зорганізування поступових елементів. Головно іміґранти жидівського роду відзначилися піонерським завзяттям у цих справах і тому вони прийшли до такої великої сили в американських робітничих організаціях. Побіч жидів важливу ролю відограли айриші, які після кількох неврожаїв бараболі в рідному краю прибували масово до колишньої голяндсько-англо-саксонської Америки. Третя чисельно сильна група це італійці, які одначе не здобули належної сили в робітничих справах завдяки своєрідному ізоляціонізмові. Колись мала велике значення німецька іміґрація, одначе її силу знищили обидві світові війни.

Зі здобуванням сили в робітничих організаціях приходили зміни в розселенні різних національних груп, як це можна слідити по більших містах, де на місце однієї групи приходить з часом інша. Окремо треба схарактеризувати поселення іміґрантів на фармах. Масове поселення давало з часом і громадянську силу, яка зазначалася здобуванням впливів на виборні становища та в призначуванні групових кандидатів на різні невиборні посади. Впарі з поширення сили фармерського й робітничого елементу нових іміґраційних груп ішли осяги їхнього нового покоління в наукових, бизнесових промислових і інших ділянках. З часом талановиті одиниці з таких груп, ставали визначними американськими громадянами, а в порі з цим зростала сила і впливи нових груп на загальні краєві справи.

Так, напр. панує загальна думка, що айриші стали у проводі політики, головно там, де мова про різно-національні групи. Вони теж дали головний контингент до муніципальних станиць поліції, вогневої пожежі й санітарної служби для чищення вулиць. Німці стали звісними як механіки-ремісники, італійці позначилися як будівельні підприємці й інші „контрактори". Жиди, як звісно, беруться до „бизнесу" негайно після прибуття до Америки, а їхня спеціяльність — це кравецькі робітні і тому жиди, як кравецькі робітники взяли провід в кравецьких юніях. Про скандинавців загально пищуть, що вони станули у проводі фармерства в середнє-західних стейтах і т. п.

Теперішня хвиля іміґрації має перед собою взірці, як здобувати впливи й силу в Новому Світі. Література про ступневий розвиток Америки при допомозі іміґрантів дуже велика. Час, щоб хоч провідні особи з нової української іміґрації в своєму власному інтересі присвятили більше уваги питанню американізації ніж це було досі. Уже час новим іміґрантам думати про вибирання других громадянських паперів і приготовлятися до законом передбачених іспитів з підставових відомостей про американське громадсько-політичне життя, заки стануть повноправними громадянами. Час теж заінтересуватися американським політично-партійним життям, яке дає спромогу здобувати відповідні впливи серед усього загалу, без уваги на національне походження.

Саме поточного року відбудуться вибори президента, сенаторів, членів Палати Репрезентантів, членів стейтових леґіслятур, муніципальних урядів і на різнородні інші публічні становища. Це нагода для нових іміґрантів приглянутися, як діє американська демократія в практиці. Газети, які містять подробиці з передвиборчого руху, дають новим іміґрантам повно нагоди засвоїти собі засади політично-громадського американського життя.

СССР—ПОЛІЦІЙНА ДЕРЖАВА

(Закінчення зі сторони 2)

за широкими, тепер свіжо розпочатими ним цвинтарями таки запалають вогні очікуваного комунізму. І ця віра та спеціяльно вишукані високоякісні харчові приділи для МВД його невпинно живлять і наснажують „творчими силами". Він не знає іншого стану взаємин як війна, чи з підсовєтськими чи з іншими народами і „майбутній" комунізм уявляє як наслідок його блискучої збройної перемоги над всім людством.

Сталінський поліцай говорить переважно хриплим голосом, надірваним надмірним криком під час допитів. Сміятись уже зовсім відучивсь, і, навіть, на замовлення, бо на святкових московських парадах замість усмішки показує присутнім на мавзолеї вождеві з соратниками лише ощирений оскал і, вимушений в нього в таку парадну мить сміх радости, нагадує собаче гарчання.

Поза Сталіном і його творчістю для нього нема більш нічого цінного на землі, і він готовий кожної хвилини нищити все, щоб лише зберегти та захистити свого покровителя і утримувача. Він без сумнівів вірить, що за „законами залізної необхідности історії" скоро надійде час його безроздільного панування на покищо невеликій планеті Землі, із якої незабаром перебереться і на інші, бо впевнений, що без нього, без совєтських поліційних втручань ніколи ніде не розумітимуть і не знатимуть, що таке „справжній державний лад". А поки вважає, що стан постійного страху і загального мовчання — найвідповідніший і найкорисніший для сучасного людства, бо за іншого стану знову всюди розквітнуть „буржуазна розбещеність" та „безвідповідальність".

В совєтській „демократичній" державі діє давнє правило, що всі важливі питання народнього життя не можна розв'язати за допомогою широких обговорень в народі чи масових нарад, тобто за допомогою народного розсудку, а лише силою і звичайно, за допомогою поліції.

В СССР в дійсности нема ніде (за винятком на папері) обов'язкових загальних, рівних для всіх громадянських прав. Ясніше кажучи, там діє два види права: одно для звичайних людей (точніше — безправ'я) і друге для комуністів, з певними серіями додаткових привілей за рангами для вищих поліційних, партійних та урядових керівників. Ці привілеї або виняткові права існують в більшості як неписані. Наявність їх всюди для всіх добре відчутна і тому для більшості населення цілком сама собою зрозуміла.

Майже необмежені в широких привілеях службовці політичної поліції разом з великою машиною поліційного управління утворюють своєрідну, для більшості недоступну, міцно замкнуту власну державу в совєтській імперії, до рук якої Сталін поклав усе, що лише мало чи має для нього будь яке більше значення. В її руках перебуває діяльність, доля, недоля і саме життя сталінських міністрів, партійних керівників, так само як і рядових партійців та звичайних громадян. Вона контролює академіків і студентів, інженерів і робітників, голів колгоспів та колгоспників. Так було і лишається найзручніше і найвигідніше для Сталіна, а тому він і поставив політичну поліцію першою над всіма.

Зміцнення сталінської тиранії веде до ожебрачення поневолених народів та до збагачення коло влади вищих партійних та урядових кіл. Сталіна там проголошено всемогутнім, всебачучим і всезнаючим комуністичним пророком, якого кожного дня зустрічають і кожної ночі проводять до ліжка крикливими і безумними славословленням, що далеко перейшли всі межі до цього часу відомих світові виявів людської обмежености.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ, БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА—ЦЕ СИЛА

КОМУНІКАТ
Передконвенційного Комітету ЛІҐИ УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ МОЛОДІ в ЗДА.

1. Пята Річна КОНВЕНЦІЯ Ліґи Української Православної Молоді в ЗДА відбудуться в днях 27, 28 і 29 червня 1952 р., в м. Филаделфії, Па., в салях Bellevue Stratford Hotel, Broad & Walnut Sts.

2. Проситься всіх заінтересованих, головно парафії УПЦеркви в ЗДА (в східних стейтах) — здержатись в цьому часі від всякого рода льокальних імпрез ітп., щоб таким чином дати змогу молоді (і старшим) прибути численно на Конвенцію.

3. Від половини березня ц.р. Пресовий Відділ Передконвенційного Комітету буде що два тижні видавати інформаційні листки (в обидвох мовах). Все те буде висилано всім заінтересованим, в першу чергу Всеч. отцям парохам УПЦеркви в ЗДА. Проситься пильно слідкувати за всім на місцях, і все одержане подавати своєчасно, кому слід.

4. Хто бажав би діставати нашу передконвенційну літературу в більшій скількості, чи індивідуально, зволить написати на адресу:

Miss HELEN SENYSHYN
2624 North Franklin Street,
Philadelphia 23, Pa.

ПРЕСОВИЙ ВІДДІЛ
Передконвенційного Комітету
Ліґи УПМолоді в ЗДА.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

НЮ ЙОРК, Н. Й.

З діяльности ДОБРУС-у

1. Протягом місяця від часу Другого З'їзду ДОБРУСу Головна Управа відбула двоє засідань — 3. і 21 лютого ц. р. На засіданнях обговорено і устійнено систему діяльности Головної Управи, схвалено Правильник і детально обговорено обсяг обов'язків кожного члена Управи та сплянowано працю на перший квартал.

Обов'язки в Головній Управі розподілено так: Голова ДОБРУСу — обраний З'їздом — Василь Гришко, заступник голови — Микола Степаненко, секретар — Микола Чулаєвський, референти: пропаґанди й інформації — Валентин Новицький, культурно-освітній — Василь Завітневич, фінансів — Олександер Палаташ, господарських і допомогових справ — Григорій Затовський, окремих доручень — Дементій Мельник, скарбник — Констянтин Приходько. Три члени Управи місцевої філі Нью Йорку — Михайло Саливон, Василь Назаренко і Петро Могилін — входять до Головної Управи з дорадчим голосом.

2. Головна Управа ставить перед собою завдання — видавати періодичний друкований орган ДОБРУСу під назвою „РУХ" Мета його: висвітлювати працю ДОБРУСу як громадсько-політичного руху нового типу (нових політичних підсовєтських еміґрантів) та інформувати громадянство про важливіші події ДОБРУСівського руху в світі.

3. Головна Управа, у відповідь на статтю в „Укр. Вістях" — потребу відзначити 20-ти ліття штучного голоду на Україні в 1932-30 роках — ставить перед собою завдання: протягом цього року провести всю потрібну роботу для належного відзначення тої траґічної для українського народу річниці спільними силами всього ДОБРУСівського руху в світі.

4. Головна Управа ставить завдання — розпочати акцію перед Сенатською Комісією, щоби нею було переведено переслухання свідків в справі большевицького народовбивства на Україні у Вінниці так, як це тою Комісією було переведено переслухання у справі Катині.

Ця акція має бути переведена при допомозі Українського Конґресового Комітету.

22-го лютого делеґати ДОБРУСу мали зустріч з Робертом Воґелером, що його на З'їзді ДОБРУСу, разом з журналістом Оттісом, було обрано до почесної президії і почесним членом ДОБРУСу. Воґелер висловив делеґації ДОБРУСу свою щиру подяку і приобіцяв співпрацювати в міру можливостей у важливіших акціях ДОБРУСу. Делеґація ДОБРУСу запросила Воґелера при нагоді виступити перед нашим членством і ширшим українським громадянством в одній із проєктованих акцій проти большевицького тероризму.

В. Новицький,
Пресово-інформаційний референт

Започаткування відчитового циклю „Дністра".

Місячні збори Т-ва „Дністер" 361 відділу УНСоюзу в Ню Йорку, що відбулися 9 лютого ц. р., були одночасно започаткуванням відчитового циклю, що його заплянувала управа „Дністра" через свою культурно-освітню секцію. Першу доповідь п. н. „Українська держава XX. віку" сказав проф. Василь Вишиваний. Доповідач представив слухачам хід Визвольних Змагань українського народу 1918-21 рр., висвітлив причини упадку нашої державности, з'ясував наслідки програ та накреслив дальшу боротьбу, що ведеться тепер проти окупанта на рідних землях. Закликом своєю працею підтримати ці героїчні змагання українського народу закінчив проф Вишиваний свою доповідь.

У дискусії п. М. Іванів підкреслив заслуги головного отамана С. Петлюри у відбудові Української Державности, а п. В. Яськів з'ясував значення збройних сил для молодої Українськьої Держави, ролю М. Міхновського в творенні армії та вагу УПА в сьогоднішній момент.

Доповідь була дбайливо опрацьована й зробила на присутніх помітне враження.

Треба сподіватися, що наступної доповіди, яка буде на квартальних зборах „Дністра" 8. березня ц. р. заслухає ще більше членів „Дністра" та в той спосіб підтримає заходи управи розгорнути культурно-освітнє та громадське життя Т-ва.

Чергову доповідь скаже п. В. Яськів на тему „Розвиток української самостійницької ідеї та ген. Тарас Чупринка.

(вб)

ЕЛИЗАБЕТ, Н. Дж.

Про Рідний Край

Отакий заголовок можна дати „Вечорові національних танків", що відбувся 2 березня 1952 р. в Елізабет, у виконанні знаного вже з принагідних виступів — драматично-хореографічного гуртка „Джерело". Одначе цей виступ був властиво один із перших плянованих виступів у зимовому сезоні, відкриття якого відбулося вже давніше. Здавалося б з боку, що праця гуртка мабуть на відкритті сезону й заснула.

Але, заглянувши, бачите, як кожного вечора — група молоді, на чолі зі своїм улюбленим інструктором проф. Р. Петріною, майже кожного вечора, уперто й наполегливо приготовлялася до виступу.

Український народний танок — це дійсно один з найтяжчих відтинків українського мистецтва, що треба окреслювати не лише в духовому понятті вислідної краси мистецтва, але також і в фізичному. Кожний знає скільки потрібно видати фізичної енірґії для того, щоб добре виконати один український народний танок. А цей гурток постановив, як ціль — дати повну програму — вечір народних танків, що у висліді, перший раз тривала 2 год. Потрібно зазначити, що в цій програмі вечора взяли участь також і діти — 4 особи — як учні того ж самого інструктора.

∴

. . . На вулиці розкішного українського села у хвилях місячного сяйва — полилася музика скрипки . . . Десь взялися у квітучих українських строях дівчата й хлопці й почали виводити „гопака" — колом у дві пари, то знову „Козачок" — сольо, дует, а потім уже дівчата самі, мов на злість хлопцям, виводять „Катерини".— Село цвіте, село живе, село радіє — прекрасне й незабутнє українське село . . .

. . . І проминула мов у фільмі стрічка золота — і знову друга: — розлогий і широкий український степ — символ колишньої княжої й козацької слави.

Ось — „Козак у бою й на дозвіллю" — мистецьке оформлення проф. Р. Петріни, у виконанні Є. Кушняка — елястичність рухів і відчуття ідеї — характеризує виконавця.

То знову група запорожців — там чотири, а тут втрьох — перед боєм чи після бою гострять свої шаблі на ворогів.

Залунав український марш — „Гей не дивуйтесь . . ." і появилися лицарі княжої доби — як символ і могутність української держави — шолом, меч і щит. Краса і велич „Українського маршу" — композиція проф. Петріни — завершується дійсно гідним похвали виконанням: — Людмили Нечипорук, Анни Свинаренко і Олени Новицької.

. . . Десь далеко звук трембіти у пахучій полонині — і полилися чарівна мельодія „Верховино" — танкова фантазія укладу проф. Р. Петріни. Появилася задивлена в бездонну синю далечінь полонини і заслухана в музику гірського струмка — гуцулка — Орися Петріна, учениця 4-ої кляси. Виконання цього танку безпечно заслуговує на признання, не зважаючи на вік.

А накінець — „Бойківські коломийки", що своїм укладом — проф. Р. Петріни і своєю різнородністю та складністю надають стільки чару й краси, що мимоволі забуваєте, що в тій хвилині ви перебуваєте у звичайній американській „галі", а не десь там у дорогому й незабутньому Рідному Краю.

∴

Цей вечір був присвячений на допомогу українським інвалідам в Европі, щоб підтримати їх морально. І всі інші виступи будуть присвячені для якихось добродійних національних цілей. Один з них незадовго — в квітні — буде в Ню Йорку, дохід якого присвячений на купівлю Народного Дому. Це справа дуже важлива й кожний з нас повинний зложити частину свого власного капіталу — чи безпосередньо, чи посередньо, при чому ще й провівши чудово час у згадці про Рідний Край.

Лесь Вишневий

ЛОС АНДЖЕЛЕС, Каліф.

Свято Самостійности, Злуки

Дня 23 лютого Українська Централя, осередня організація, що гуртує наших земляків в найбільшу громаду на побережжі Тихого Океану, відзначила свято самостійности та злуки всіх земель концертом в репрезентативній залі Пейтріотік Голл, що є в заряді Амерікен Ліджен. Зійшлось коло три сотки громадян.

Урядуючий містоголова Централі п. Т. Ногаш доповідав англійською мовою, інформуючи гостей про досягнення та завдання українського народу в боротьбі за самостійність. Укр. Національний Хор під орудою п. Дмитра Якубенка відспівав американський гимн та стрілецькі пісні: „Чуєш, брате, мій" та „Їхав стрілець". Піснею „Жовтоблакитний стяг" закінчено цей виступ хору. П. Василь Пащенко віддеклямував з запалом вірш „Україна". Українські та білоруські народні пісні співали пані Марія та Валентина Милентієва в супроводі диригента Олимпа Милентієва на акордеоні. Маленька деклyaматорка Маруся Михайлів зробила миле враження своїм коротким виступом. На закінчення першої частини виступили з святочними доповідями: інж. Леонід Романюк та проф. Валентин Гаєвський.

В другій частині виступив як соліст Левко Вахнянин, відспівавши дві пісні: „Ой гляну я, подивлюся" музика М. Волошина та „Ой я нещасний" музика Лисенка. Із збірною деклямацією Яр Славутича „359" виступили пп. Вірко Балей, Василь Пащенко та Ростик Ришків. Соля на банджо виконав п. Олесь Панченко. Виконані були арія Сірка з опери „Про що тирса шелестіла", та дві народні пісні „Ой не шуми луже" і „Шумить та гуде", з власними варіяціями. Свято закінчено виступом Українського Національного Хору під орудою диригента п. Дмитра Якубенка. Хор проспівав „Ой зза гори кам'яної" гармонізація Леонтовича та Молитву з опери „Запорожець за Дунаєм" муз. Артемовського. Солістами виступали пані Марія Милентієва, Стефанія Якубенко та пп. Левко Вахнянин і Олександер Лятих. Супровід на піяні до сольових виступів та хорових точок спочивав в руках п. Олимпа Милентієва. Відспіванням національного гимну концерт замкнено.

БЕЙОН, Н. Дж.

На цілі УКК

В неділю 10-го лютого в цій громаді відбулося антикомуністичне зібрання, яким проводив п. Лев Бачинський та на якому промовляв п. С. Шумейко. З цеї нагоди зібрано $65 на політичну акцію УКК, з чого $54.50 переслано до УКК. Пожертви зложили по $5: Свищук, Л. Бачинський, Лаврів; по $3: Басараб, пані і пан Довгани; по $2: Кибала, І. Стахів, В. Бачинський, Віґтонів, Порогусків, Кудрик; по $1: Филип, Хомич, Лабай, Федорик, Романків, В. Гупаловський, Готра, Курило, Галазин, І. Гриник, Шкодрин, Зарічний, Курило, Ґонтар, Лойко, Крилик, Музичка, Кобринський, П. Макар, Данко, Кармелюк, С. Ляхевич, М. Сірий, Ванків, Салій, Онуляк, В. Сірий, Б. Гупалов і Федак.

Зі Спорту

ЧИ КРИЗА УКРАЇНСЬКОГО ФУТБОЛУ МЕТРОПОЛІЇ?

Це питання ставлять собі вже декілька неділь симпатики та змагуни наших двох футбольних клюбів після кожної невдачі. Так випробуваний в змаганнях УСК Ню Йорк як і новик футболу метрополії УСК Січ покидають грище переможеними навіть тоді, коли всі розрахунки передбачують саме певні перемоги. Ось останні висліди їх змагань: УСК — Варшава 2:2, УСК — Литовський СК 0:2, УСК — Шведський СК 1:4, Січ — Прага 1:4, Січ — Варшава 0:3, Січ — Петерсон 2:6.

Кожний, хто цікавиться нашим спортом та відвідує змагання, зразу зможе вичислити причини цих невдач. Скаже: винні тут в першу чергу очевидно змагуни, грішать багато й проводи клюбів, та й помагають нашим програвати судді. І так гарячково принімаючи стан по програх за пропащий, симпатики — ентузіясти в такій „кризі" перестають цікавитись клюбом та його будучністю. До українського спорту пристосовують стару тактику „моя хата скраю", та починають в недільні пополудні відвідувати, чи то польські фільми, чи навіть більш завзяті фахівці таки футбольні змагання чужих клюбів.

Таке становище симпатиків напевно не є оправданим, як і їх закиди тільки в сторону змагунів та проводів. Змагуни, поза рідкими виїмками, свідомі своїх завдань. Вони безінтересовно віддають свій час і труд для загального добра. Ця свідомість якраз не дозволяє їм знеохочуватись хвилевими невдачами і всупереч всім твердженням ініціяторів професійного футболу доказують на ділі, що вони не забувають про цілі та завдання нашого спорту на еміграції. До них можемо всетаки мати дещо до побажання. Між іншим це по-можності більше тренувати, та зустрічати зі спокоєм всякі провокації на грищі, від кого б це не було.

Проводи, яких обвинувачуємо, все ще мають право нарікати на брак заінтересованих людей, коли праця їх має бути бездоганною. Такою вона напевно не є, і тому зарадити цьому можна тільки подаючи крім критики пораду і головно поміч у їх праці. Вже зовсім поганим явищем є факти, що на місце уступаючих проводів навіть немає кому перебрати початого діла!

Львину частину невдач треба приписати суддям та футбольним союзам. Однак які б вони не були, покищо ми не в силі на них якнебудь впливати і тому жодне їх рішення не повинно приводити до некорисних нашій пропагандивній цілі поступків.

Вичислюючи винних „на пальцях" більшість симпатиків напевно забула тут згадати про себе. Це дуже прикра правда, але тільки свідомість цього допоможе нам вилізти з цеї „кризи". Неодного симпатика місце таки в однострої змагуна, бо ним він давніше був і ще не повинен від цього відмовлятись. Симпатики, старші футболісти та організатори, повинні поцікавитись працею проводів клюбів та в них, чи з ними працювати. В наших клюбах є таки демократичний устрій і можна всему зарадити. Решта не менш цінних симпатиків відограє важну ролю своєю присутністю на змаганнях так морально як і матеріяльно. Коли всі ми будемо свідомі своїх важних позицій у нашому спорті на чужині, не може бути й мови про якусь кризу в ньому. Доля наших клюбів та взагалі спорту залежна однаково багато від кожного із нас, змагуна, члена проводу і симпатика.

В наступну неділю зустрічаються на грищі в Брукліні (див.: платне оголошення) в змагу за першенство Нац. Ліги наші два клюби УСК Ню Йорку та Січ, Елизабет. Всім зневіреним симпатикам щиро раджу прийти подивитись на ці змагання. Їх наболілі невдачами душі зазнають великої полегші, коли цим разом напевно вийдуть наші переможцями. Нехай ця неділя буде зворотним моментом вже уступаючої „кризи" для нашого футболу метрополії.

В. С.

• ПРАЦЯ •

Пошукую ДОМАШНЮ ПОМІЧНИЦЮ, яка любить діти. Спання на місці. Повинна знати трохи по англійськи. Кличте:

UNion 6-4047

• РОЗШУКИ •

Пошукую свою сестру Настю Когут з с. Забіре, пов. Рава уРска, виїхала до ЗДА 14 грудня 1912 р. Хтоби про ню знав, або вона сама, прошу написати на адресу:

Paraskevia Kohut Kolbryn
332 Emery St., Youngstown, Ohio

ПЛАЩАНИЦІ!

Артистично викінчені, золоте обшиття і кутаси. Одна особа $100, 5 осіб $150, 6 осіб і 4 ангели $200. Роблю лише на замовлення. Взірці висилаю на оказ. Замовляйте зараз! Не ждіть до останнього дня. D. ZACHARCZUK, Artist, 650 E. 20 St., Northampton, Pa. — Ph. 2810.

• Професійні оголошення •

Д-р М. МАЙЗЕЛ

лікує гострі й застарілі недуги мужчин і жінок, шкірні, загальне ослаблення, нирки й міхурі, ревматизм, переводить аналізу крови й сечі.
Провірка $3.00.
107 E. 17th St., NEW YORK CITY
коло 4-ої Евеню і Юніон Сквер.
Години: Щодня 10—1, 4—7; в суботи 10—1; в неділі зачинено.

Dr. J. DERUHA

128 East 86th St., New York City
Над станцією собв. Лексінґтон Ев.
Окремі ждальні для жінок.
Ординує в будні дні 10-2 і 4-9 год.
Особливу увагу звертає на недуги мужчин і жінок, неправильности й ослаблення.
Покінчив студії в Европі.

Dr. S. CHERNOFF

223 — 2nd Ave., (Cor. 14th St.) N.Y.C
Tel. GRamercy 7-7697
Острі й довгочасні недуги чоловіків і жінок. Шкірні. X-Ray. Роздуття жил лікуємо без операції. Переводимо аналізу крови для супружих дозволів. — Офісові години: Щодня від 10 рано до 6:45 ввечорі. В неділі від 11 до 1 попол.

Dr. Med. R. TYLBOR

59 East 3rd St. (коло 2nd Ave.) N.Y.C
Tel. GRamercy 5-3993
Внутрішні недуги. Flouroscony. X-Ray Electrocardiograph, Analysis. Переводимо аналізу крови для супружих дозволів.
Офісові години: щодня 1-3 і 5-8 p.m
В неділі від 10-2 попол.

ТЕПЕР ПОРА
ЗАПИСАТИСЯ НА КУРСИ САМОХОДОВИХ МЕХАНІКІВ І КУРСИ ЇЗДИ.

AUTO REPAIR

GR. 7-8951

КУРСИ МЕХАНІКІВ
КУРСИ ЇЗДИ АВТАМИ

Постараємося для Вас про еґзамін Лайсенсу. Наші учні дістають дипломи. Помагаємо в одержанню праці. Інструкції в українській і англійській мовах. КУРСИ ДЕННІ, ВЕЧІРНІ і НЕДІЛЬНІ. Інструктори фахівці. Зал. в 1916.
L. TYCHNIEWICZ, директор
Metropolitan Auto School
155 — 2nd Ave., близько 10tth St.
NEW YORK CITY

БЕЗПЛАТНА ПРОБА
на ревматичні болі
АРТРИТИЧНІ

Коли Ви ніколи не вживали ліку званого ROSSE TABS на ці незначні мускулярні недомагання й болі, злучені з ревматизмом і запаленням жил, або з нервовим запаленням, то чому не спробувати його СЬОГОДНІ на наш кошт. Його вживають тисячі людей впродовж 25 років.

БЕЗПЛАТНО ДЛЯ ЧИТАЧІВ НАШОЇ ГАЗЕТИ

Запрошуємо Вас випробувати його без ніяких коштів. Дозвольте, щоб ми вислали Вам пачку повної величини. ЗАЖИВАЙТЕ БЕЗПЛАТНО 24 ТАБЛИЧОК. Коли не будете вдоволені паліятивною — часовою — полекшою, зверніть нам решту й не будете нам винні нічого. Така проба не буде коштувати Вас ні одного цента. НЕ ВИСИЛАЙТЕ ГРОШЕЙ. Пішліть лише негайно Ваше імя й адресу до:
ROSSE PRODUCTS COMPANY
Dept. O-5,
2708 Parwell Ave., Chicago 45, Ill.

Листування Редакції

Прихильникові з Канади — Большевицьку газету з Канади з Вашим листом отримали й сердечно дякуємо за Вашу до нас прихильність. Ваші думки правильні, проте ми не відповідаємо на наклепи большевицької преси — в Москві на нас ще не таке виписують. Зрештою про наші хиби й непорозуміння ми й самі пишемо. Бачимо, що багато в нас неупорядкованих справ і помилок і не хочемо їх приховувати, так як це робить большевицька преса, для якої все, що дістється в СССР, або все що походить від Сталіна — бездоганне. Якщо почитати їхні газети, то виходить, що серед багатьох мільйонів населення СССР немає ані одного нещасливого, але всі лише радіють під ніжним промінням наймудрішого батька народів і сонця — Сталіна.

Вступайте в члени У. Н. Союзу

Українець—спеціяліст в недузі пістряка приїхав до ЗДА

Ню Йорк. — Місцеві часописи повідомили про приїзд зі скитальщини д-ра Зиновія Штокалка, як „одного з відомих европейських знавців недуги пістряка". Він приїхав у неділю кораблем Дженерал Гері Тейлор посеред 1,267 переміщеними особами. Газетним репортерам сказав д-р Штокалко, що він утік з України в 1944 р., коли совєтські армії посунули на захід. Він покінчив студії над пістряком в Мюнхен, а тепер стане до праці в Слон-Кетерінґ Інститут в Ню Йорку. З ним приїхала його жінка Рут, колишня німецька акторка.

Новий хемічний лік проти пістряка

Сінсіннаті. — Др. С. Е. Луріс, бактеріолог Іллінойського університету, повідомив про винахід нового хемічного ліку проти пістряка. Цей лік здібний нищити отруйність деяких вірусів, затримуючи їхній ріст в середині живих комірок. Новий винахід важливий тим, що стверджує теорію, що пістряк спричинений вірусом (заразником). Сам винахідник сподістся таких користей з нового ліку: Вияснення, чому заразлива недуга пістряка не заражує інші особи; новий лік дасть новий нищівний засіб проти пістряка; він теж вияснить, чому заразники пістряка „спочивають" деколи довгі роки в організмі, не викликуючи недуги.

Моріс грозить залишенням посту слідчого урядовця

Ню Йорк. — Нюболд Моріс, що його президент Труман настановив помічником генерального прокуратора для прослідження хабарництва в федеральних установах, заявив, що він зречеться цього становища, якщо президент Труман не підтримає його в праці. Він вислав квестіонар до 25,000 федеральних працівників про їх діяльність у минулому і вимагає негайної відповіди на запити, в ньому поставлені. Якщо урядовці не схочуть відповісти, тоді президент мусів би видати наказ це зробити. Якщо президент такого наказу не видасть, тоді вся праця Мориса буде безцільна і для нього нема іншого виходу, як залишити новий пост, каже Морис.

Зріст числа тракторів у СССР

Московська „Комсомольська Правда" повідомляє про значний зріст числа тракторів в СССР та закликає колхозників подвоїти свої зусилля при польових працях. Загальне число тракторів, що діють на полях СССР, доходить до 600,000. З цього числа, приблизно 300,000 були випродуковані вже по війні. Позосталі 300,000 — це, або ще первдосні машини, або „трофеї війни", що їх росіяни позабирали з Східньої Німеччини та окупованих країн Европи.

ЩО НОВОГО У СУРМІ?

КАЛЄНДАРІ НА РІК 1952

Калєндар У.Н.С., „Провидіння' (з типіком)	
Калєндар Мітли (Гумористичний) по	$ 1.00
Калєндар Укр. Голосу (ріжноманітний)	.75
Калєндарі стінні по	.30
Мово Рідна, Буквар—Читанка (нове видання)	2.00
Гуменна Д. Діти Чумацького Шляху, повість 3 томи за	2.25
Винниченко В. Нова Заповідь, повість	.80
Полянич Б. Генерал "W" сенз. повість	2.50
Полянич Б. Ч. 01313 шпигунська повість	1.00
Наріжний С. Українська Еміґрація, понад 700 сторін друку, тисячі ілюстрацій (рідкість)	7.50
МИСТЕЦТВО: Українське Малярство, 15 рідних образів найкращих наших артистів в кольорах. Один образ $1.00, всі 15 в гарнім альбомі з поясненням	7.00
Дядинюк В. Володарі Української Доби 9 образців в кольорах в альбомі	2.00
Альбом Дядинюка і книжка Княжа Слава	2.50
Архипенко А. Твори люксусова книжка в кольорах і з поясненням в двох мовах укр. і анг., рідкість, ніхто інший її вже немає. Ціна	4.00
Українське Мистецтво ч. 1 і 2	3.00
МУЗИКА: 201 Укр. Нар. Пісень, на піяно і голос	2.50
Ліра: Збірник пісень, (360) з нотами словами і гарними Укр. Нар. Взірцями	2.50
Лятошинський Б. 15 Укр. Нар. Пісень (нові) оден голос з акомпаніяментом піяна	2.00
Лисенко М. Десятки Лисенка, 120 Укр. Нар. Пісень на хор (міш. муж., і жін.) рідкість	7.20
Артимовський. Запорожець за Дунаєм, найпопулярніша Укр. Опера. Гарно бачити її на сцені і приємно слухати музику і спів у своїй хаті, (надається на дарунки для своїх і чуж.)	2.50
32 Укр. Пісні, в осібних зшитках, для голосу, піяна, ґітари. Гарно ілюстровані. Одна пісня 15 ц. Всі 32 за	2.00
Співаник УПА з нотами і текстом	2.00
НАУКОВІ: Літературно Науковий Збірник ч. 1, 401 сторін на гарному папері ціна (лише)	2.00
П. Ю. Короткий Курс Пасічництва	1.00
Білан Л. І. Кравецький Курс, крою і шиття	1.30
Панейко О. Граматика Укр. Мови для шкіл і самоосвіти	2.00
Катран В. Граматика Укр. Мови (фонетика і морфологія)	1.50
АНГЛІЙСЬКІ СЛОВНИКИ Й ПІДРУЧНИКИ ДЛЯ УКРАЇНЦІВ	
Англо-Український Словник, Подвезка, поверх 50,000 слів та виразів	4.50
Українсько-Англійський Словник, д-ра Лева і Верб'яного	2.85
Підручник англійської мови проф. Ю. Луцького, нове поправлене видання	2.00
Українсько-Англійська Граматика, — Е. Шклянка	1.50
Перші Кроки Англійської Мови — Фесенка	1.00
Англійська Граматика — Ярославченко	.25
Курс Англійської Мови на 5 Платівках з поясненнями	5.00

10% опусту для тих хто бере більше як за $10.00. Ми поносимо кошти пересилки хто присилає гроші з замовленням. За C.O.D. 35 ц. дорожче. Як будете в Ню Йорку, вступіть до СУРМИ. Як ні то пишіть:

Surma Book and Music Co.
11 EAST 7th STREET, NEW YORK 3, N. Y.

Виписуємо Форми на ПОДАТОК ДОХОДОВИЙ "INCOME TAX"

Хто не пішле форми, не отримає звороту належних йому грошей.

- Спроваджуємо НАРЕЧЕНІ з Німеччини,
- Спроваджуємо людей в квоті з Арґентини, Бразилії, Канади, Австралії, Англії, Франції,
- Висилаємо до ПОЛЬЩІ пачки з одежжю і пачки Р.К.О.

Е. ВІТКОВСЬКИЙ, Нотар
НАЙСТАРШЕ БЮРО.
E. S. WITKOWSKI
130 East 7th St.
NEW YORK, N. Y.
Близко Ave A. Tel. OR. 4-3652

МАШИНКИ Перероблені до **ПИСАННЯ** англійські, ціна $25.00. Маємо також нові і перероблені українські машинки. Рахункові машини. Офісові приряди. Потрібно аґентів.
ALL LANGUAGES TYPEWRITER COMPANY
119 W. 23rd St. (6—7 Ave.)
New York, N. Y.
Phone: CHelsea 3-8086

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ. — Тов. Укр. Клюб Поступовий, від. 70, повідомляє місцевих і позамісцевих членів, що на річних зборах вибрано слідуючий уряд: Петро Костик, предс.; Іван Патуляк, касієр; Володимир Кушнір, секр.; Степан Костів і Іван Рудакевич, контрольори. — Місячні збори відбуваються так як раньше: у першу середу по 10-тім. Ухвалено, щоб члени платили свої вкладки точно що-місяця в означений день, на зборах в Укр. Нар. Домі при Фліт вул., й не затягали довгу, бо товариство не буде за нікого платити, а кожний член повинен пам'ятати і дбати про своє обезпечення і своєї родини. Довгуючих членів проситься вирівнати свої залеглости якнайскорше, бо інакше будуть суспендовані. — В. Кушнір, секр., 21 Highland Ave. Emerson, N. J.

ШІКАГО, ІЛЛ. — Бр. св. Стефана, від. 221, повідомляє, що місячні збори відбудуться в неділю, 9. березня, в год. 12:30 пополудні, в Домі Відділів УНСоюзу, 841 N. Western Ave. Порядок дня: Організаційні Союзові справи, імпреза нашого відділу, що відбудеться 24. травня ц.р., та інші важні справи. Приявність всіх членів і члениць є конечно пожадана. — Ф. Васильовський, предс.; Д. Максимюк, кас.; Т. Шпікула, секр. Адреса секр.: Taras Shpikula, 5466 W. Haddon Ave., Chicago 51, Ill.

ФРЕНКФОРД, ПА. — Тов. ім. Дмитра Вітовського, від. 268, повідомляє, що місячні збори відбудуться в суботу, 8. березня, в Домі Укр. Горожан на Вакалін вул. Початок 7. година ввечорі. — Т. Радинський.

ЙОНҐСТАВН, О. — Бр. св. Івана Хрестителя, від. 230, повідомляє, що квартальні збори відбудуться в неділю, 9. березня, в год. 3. пополудні, в своїй галі, 914 Франклін Еве. Проситься всіх членів обовязково прийти на ті збори, бо є багато справ до вирішення. Є справи залеглі з минулого року, а таксамо нова справа відсвяткування 40-літної річниці нашого Братства. — Д. Войтович, пр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Місячні збори Тов. Єдність, від. 163, відбудуться в неділю, 9. березня, в год. 1-ій, в Клюбі Горожан, 847 N. Franklin St. З причини, що фін. секретар М. Паранич зрезиґнував зі свого уряду на його місце вибрано Івана Потучко. По справам Союзу і Тов. звертайтесь до нового фін. секр. на його адресу: 569 E. Sanger St., Philadelphia 20, Pa., або телефоном: FI 2-2255. — П. Мельник, предс.; С. Филик, рек. секр.; І. Потучко, фін. секр.

ГЕМТРЕМК, МІШ. — Місячні збори від. 94, ім. М. Шашкевича, відбудуться в неділю, 9. березня, в год. 1:30 пополудні, в салі УДКлюбу при 2376 Грейлінґ. — Е. Зубальський, рек. секр.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

МИХАЙЛО СТЕЦЬ, член Бр. св. Володимира, від. 130 У. Н. Союзу в Ню Йорку, помер 27. лютия 1952 по короткій а тяжкій недузі. Прожив 66 років. Покійний походив зі села Колтів, пов. Золочів, Україна. Полишив у смутку жену і пятеро дорослих дітей. Похорон відбувся в суботу, 1. березня, з похоронного заведения П. Яреми до церкви св. Юра, а відтак на цвинтар. — В. Й. П.! Управа.

МИКИТА ДЖМЕЛИК, довголітний член, бо-аж 50 років, У. Н. Союзу в Смок Рон, Па., помер 21. лютого 1952 в 76. р. життя по довгій і тяжкій недузі. За молодих років доложив багато праці для розвитку і зросту нашої організації. Покійний ніколи не жалував дати жертву на народну ціль. Полишив в смутку численну родину, а то сімох синів, 6 дочок і 21 внуків. Похорон відбувся в неділю, 24. лютого при великій участи народу, родини і чужих людей. — В. Й. П.!

В. Головецький, секр.

В шосту річницю смерти
бл. п. ДЕНИСА КОРЕНЦЯ, професора і кооператора
—: відправляться :—
ПАНАХИДИ
В НЕДІЛЮ, 9. БЕРЕЗНЯ (MARCH 9) 1952 Р.
в НЮ ЙОРКУ в долішній каплиці церкви св. Юрія при 7-мій вулиці, після Служби Божої о год. 11.
і в ШІКАГО цьогож дня в церкві св. Миколая, 2238 Вест Райс Ст., о год. 4:30 пополудні,
на які запрошує Родина.

• РІЗНІ ОГОЛОШЕННЯ •

ХОЧУ КУПИТИ 6 різних писанок. Заінтересовані зволять писати до:
Mrs. McGIVER
2422 University Avenue
Bronx 68, N. Y.
Tel.: Fordham 4-5952

• РІЗНІ ОГОЛОШЕННЯ •

ВСІ ЧАСТИ ДО НАПРАВИ ПЕЧЕЙ вуглевих, ґазових, нафтових, огрівачів парою й гарячою водою, як також усякі нові печі можете дістати в
STOVE MFRS CORP.,
182-186 Mulberry St., Newark 1, N. J.

• КУРСИ — НАУКА •

ДЛЯ ЗАТРУДНЕННЯ В ПРОМИСЛІ І ТОРГІВЛІ ЮВЕЛІРНИХ ВИРОБІВ ІЗ СРІБЛА

дає можливість закінчення спеціяльних курсів, на яких можна вивчити проєктування, формування, відливання, спаювання. Вечірній курс, що триватиме 13 тижнів — три вечорі в тижні, для обмеженого числа початкуючих, відкрито дня 5. березня 1952. Голоситись можна листовно або телефонічно: JU 2-3496.
"APOLLO"
1845 Broadway, 4th floor,
New York 23, N. Y.

З. БЕРЕЗОВСКІ
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
УПРАВИТЕЛЬ
BERRY FUNERAL HOME, Inc.
525 East 6th Street,
New York 9, N. Y.
Phone ALgonquin 4-5746
Дві нові в модернім кольоніяльнім стилю каплиці.
Першорядна обслуга в усіх похоронах без різниці маєткового стану.
ІВАН БРОЩАК, нотар.

Lytwyn & Lytwyn
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга Щира і Чесна
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey
801 SPRINGFIELD AVENUE
NEWARK, NEW JERSEY
ESsex 5-5555

ІВАН БУНЬКО
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
заряджує погребами по ціні так низькій як $150
ОБСЛУГА ЧЕСНА І НАЙКРАЩА
JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 EAST 5th STREET
New York City
Dignified funerals as low as $150.
Telephone: GRamercy 7-7661.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Занимається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і околицях
Контрольована температура.
Модерна каплиця до ужитку даром.
PETER JAREMA
129 EAST 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568

ПЛАСТИНКИ — РЕКОРДИ
НАЙБІЛЬШИЙ СКЛАД
HANUSEY MUSIC COMPANY
724 Poplar Street Philadelphia 23, Pa.
Грамофони—потефони на легкі сплати.
Пишіть про безплатний каталог.

ШИФКАРТИ
ПРОДАЄМО НА ВСІ КОРАБЛІ.

ГРОШІ посилаємо до всіх країв і виплачуємо на останній пошті.
АФІДЕВІТИ, петиції та інші потрібні документи на спроваджения кревних і знайомих до Америки зі скитальщини та інших країв.
ПРОДАЄМО доми та всякого роду бизнеси.
У всіх справах звертайтеся до звісного
НОТАРІЯЛЬНОГО БЮРА
S. KOWBASNIUK
277 EAST 10th ST., (Near Ave. A.) NEW YORK 3, N. Y.

Перевоз місцевий — Далекобіжні
УКРАЇНСЬКЕ ПЕРЕВОЗОВЕ БЮРО
В. Е. БОГАЧЕВСЬКИЙ
335 EAST 6th STREET, NEW YORK 3, N. Y. — TEL. OR. 3-2484

ТАРЗАН, ч. 2784. Відокремлені.

A HEAVY SWORD BROUGHT DOWN LARSON. WITH A CHOKING CRY, HE FELL FORWARD.

"REMOVE THE WOMEN TO OTHER QUARTERS, OTAMU," SUTEN COMMANDED. "AND, UNTIL THE COUNCIL HAS MADE KNOWN THEIR FATE, PLACE THE MEN IN THE CHAMBER OF DEATH!"

"FOLLOW ME, TARZAN OF THE APES," OTAMU SAID, AND ADDED IN A LOW TONE: "IT IS BETTER SO!"

— Тяжкий меч знизив Ларсона. З душливим криком він упав лицем до землі.

— „Переведи жінки до іншої кімнати, Отаму" — наказав Сутен. „І заки рада не вирішить їхньої долі — вмісти чоловіків у кімнаті смерти!"

— „Йди за мною, Тарзане з залі" — сказав Отаму і додав тихим голосом: „Це буде ліпше так!"